

महाराष्ट्र शासन

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: अपाऊ-२००७/प्र.क्र./५९० ऊर्जा - ७

मंत्रालय, मुंबई - ३२.

तारीख: २९ फेब्रुवारी, २०१६.

वाचा:-

१) शासन निर्णय क्रमांक: अपाऊ-२००७/प्र.क्र.५९०/ऊर्जा-७ दि. ११ सप्टेंबर, २००७.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा) ही राज्यात अपारंपरिक ऊर्जा स्रोतांचा विकास व ऊर्जा संवर्धनाचा प्रचार व प्रसार करणारी मूलाधार संस्था आहे. केंद्र शासनाने ऊर्जा संवर्धन कायदा, २००१ पारित केला असून सदर कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी ब्युरो ऑफ एनर्जी एफिशियन्सी, (बी.इ.इ.), भारत सरकार यांची नेमणूक राष्ट्रीय स्तरावर करण्यात आली आहे. ऊर्जा संवर्धन कायदा, २००१ ची व निगडित योजनांची अंमलबजावणी करणेसाठी पदनिर्देशित संस्था म्हणून राज्य स्तरावर महाऊर्जाची नेमणूक करण्यात आली आहे. महाऊर्जातर्फे ऊर्जा संवर्धनासाठी विविध योजना राबविण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्र राज्यात २०१४ च्या आर्थिक पाहणीनुसार साधारण ४३६६५ लहान मोठी गावे आहेत. यात प्रत्येक गावात सरासरी ५० पथदिवे असावीत व दिव्याचे वॉटेज सरासरी ६० वॉट असे गृहित धरल्यास अतिउच्च मागणी कालावधीत गावातील पथदिव्यांमुळे मोठ्या प्रमाणावर विजेची मागणी निर्माण होते. गावातील पथदिव्यांत ऊर्जा बचतीसाठी सी.एफ.एल. पथदिवे बसविण्याची योजना राबविण्यात येत होती. मात्र सध्या एल.ई.डी. तंत्रज्ञानाचा मोठ्या प्रमाणावर प्रचार व प्रसार होत आहे. पथदिव्यांमध्ये एल.ई.डी. पथदिव्यांचा वापर केल्यास सुमारे ५० ते ६० टक्क्यांपर्यंत वीज बचत शक्य आहे. एल.ई.डी. दिव्यांचे आयुष्यमान देखील ५०,००० ते १,००,००० तास ऐवढे असल्याने वारंवार दिवा बदलण्याची गरज भासणार नाही. यामुळे उपरोक्त वाचा क्र. १ मधील शासन निर्णयातील योजनेत अंशतः बदल करून सी.एफ.एल पथदिव्यांऐवजी एल.ई.डी. पथदिव्यांची योजना राबविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राज्यामधील गावांत पथदिव्यांत ऊर्जा बचतीसाठी सी.एफ.एल पथदिव्यांऐवजी एल.ई.डी. पथदिवे बसविण्याची "ऊर्जा कार्यक्षम पथदिवे योजना" राबविण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे.

अ) योजनेची तांत्रिक माहिती व परिमाण:-

सदर योजनेच्या तांत्रिक बाबी / निविदा संचातील मॉडेल, अटी व शर्ती महाऊर्जातर्फे निश्चित करण्यात येऊन जिल्हा परिषदेस कळविण्यात येतील. जिल्हा परिषदेस यात आवश्यकतेप्रमाणे बदल करण्याचे अधिकार राहतील.

ब) अर्थसहाय्य:-

सदर योजनेत वर उल्लेखित केल्याप्रमाणे निवड केलेल्या गावांस ९० टक्के अनुदानावर ऊर्जा कार्यक्षम पथदिवे उपलब्ध करून देण्यात येतील. उर्वरित १० टक्के खर्च सदर ग्रामपंचायतीने करणे अपेक्षित आहे. जिल्हा परिषदेने / ग्रामपंचायतीने त्यांच्या निधीतून खर्च करण्यास तसेच मा. आमदार / मा. खासदार निधीतून, १४ वा वित्त आयोग, बीआरजीएफ, डिपीडिसी योजनेतून, सदर योजना ९० टक्के अनुदानावर अथवा १०० टक्के

अनुदानावर राबविण्यास मुभा राहिल. आवश्यकता भासल्यास जिल्हा परिषद सेस फंड अथवा गावांसाठीच्या इतर योजनांमधून निधी उपलब्ध करून घ्यावा.

क) योजनेची अंमलबजावणी:-

सदर योजनेची अंमलबजावणी ५००० व त्यावरील लोकसंख्येची गावे, शासनाच्या विविध योजना उदा. संत गाडगेबाब ग्राम स्वच्छता अभियान, पर्यावरण संतुलित समृद्ध ग्रामयोजना, तंटामुक्त गाव, जलयुक्त शिवार योजना, हगणदारी मुक्त गाव योजना इ. मध्ये उत्सफूर्तपणे सहभाग घेतलेल्या गावांमध्ये प्राथम्याने केली जाईल. ऊर्जा कार्यक्षम पथदिवे योजना राबविण्याची संपूर्ण जबाबदारी जिल्हापरिषदेस देण्यात येईल. जिल्हा परिषदेने गावांकडून मागणी प्राप्त करून घ्यावी व महाऊर्जास कळवावी. महाऊर्जातर्फे पथदिव्यांचे तांत्रिकदृष्ट्या योग्य असलेले, आवश्यक असलेली मानके, उचित क्षमतेचे एल.ई.डी. दिव्यांची सविस्तर तांत्रिक बाबी जिल्हा परिषदेस कळविण्यात येतील. शासनाकडून महाऊर्जास उपलब्ध झालेले अनुदान मागणीप्रमाणे जिल्हापरिषदेस उपलब्ध करून देण्यात येईल. त्यानंतर जिल्हा परिषदेमार्फत उचित तांत्रिक बाबींच्या एल.ई.डी. दिव्यांसाठी नियमानुसार प्रचलित पद्धतीने खरेदी प्रक्रिया राबवून, दर निश्चित करून पुरवठादारास कार्यादेश देण्यात येईल. पुरवठादार प्रत्यक्ष गावात जाऊन पथदिवे बदलून संबंधित ग्रामविकास अधिकारी / सरपंच स्वाक्षरीसह देयक जिल्हापरिषदेस सादर करेल. कामाची उचित पाहणी करून जिल्हा परिषदेकडून महाऊर्जाकडून प्राप्त झालेल्या निधीतून ९० टक्के देयक अदा करण्यात येईल. गावाने उर्वरित १० टक्के रक्कम १ वर्ष हमी कालावधी यशस्वीरित्या पूर्ण केल्यावर पुरवठादारास अदा करावी. आदिवासी उपयोजनेतील गावांत सदर योजनेची अंमलबजावणी १०० टक्के अनुदानावर करण्यात यावी.

सदर योजना राबविल्यानंतर जिल्हा परिषद अहवाल व निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्रासह महाऊर्जास त्वरित सादर करेल. सदर योजना राबविण्याच्या मार्गदर्शक सूचना, तांत्रिक बाबी महासंचालक, महाऊर्जा निर्गमित करतील व त्यात आवश्यकतेप्रमाणे बदल करण्याचे अधिकार त्यांस राहतील.

ड) आर्थिक तरतूद:-

सदर योजना सन २०१५-१६ पासून राबविण्यासाठी मान्यता देण्यात येत असून, यासाठी होणारा खर्च "२८१०-वीज-अपारंपरिक ऊर्जा साधने" या मुख्य लेखाशिर्षा खाली मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०२२९१३२३०२२४१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रो. प्र. जाधव)

अवर सचिव

प्रत,

१. अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग, मुंबई (पत्राने).

२. महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा), म्हाडा कमर्शियल कॉम्पलेक्स, त्रिदलनगरसमोर, येरवडा, पुणे-४११००६.
३. प्रधान सचिव, मा.मुख्यमंत्र्यांचे सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
५. अप्पर मुख्य सचिव, (सामान्य प्रशासन विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
६. अप्पर मुख्य सचिव (नियोजन), मंत्रालय, मुंबई.
७. प्रधान सचिव (महसूल), मंत्रालय, मुंबई.
८. अप्पर मुख्य सचिव (वने), मंत्रालय, मुंबई.
९. अप्पर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई.
१०. प्रधान सचिव (उद्योग), मंत्रालय, मुंबई.
११. प्रधान सचिव (आदिवासी), मंत्रालय, मुंबई.
१२. प्रधान सचिव (नगरविकास-२), मंत्रालय, मुंबई.
१३. प्रधान सचिव (ग्राम विकास), मंत्रालय, मुंबई.
१४. अप्पर मुख्य सचिव (सार्वजनिक बांधकाम विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
१५. खाजगी सचिव, मा. मंत्री (ऊजा, न.व न.ऊ.) मंत्रालय, मुंबई.
१६. खाजगी सचिव सर्व मा. मंत्री / मा. राज्यमंत्री, मंत्रालय, मुंबई.
१७. सर्व परवानाधारक कंपन्या.
१८. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
१९. सर्व नगरपालिका / महानगरपालिका.
२०. मुख्य अभियंता (विद्युत) महाराष्ट्र शासन, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, प्रशासकीय इमारत, ३ रा मजला, रामकृष्ण चेंबूरकर मार्ग, चेंबूर (पूर्व), मुंबई - ७१.
२१. व्यवस्थापकीय संचालक महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ सूत्रधार कंपनी मर्यादित, मुंबई - ४०० ०५१.
२२. व्यवस्थापकीय संचालक महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित, मुंबई - ४०० ०५१.
२३. व्यवस्थापकीय संचालक महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी मर्यादित, मुंबई - ४०० ०५१.
२४. व्यवस्थापकीय संचालक महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्यादित, मुंबई - ४०० ०५१.
२५. सर्व मंत्रालयीन विभाग.
२६. सर्व सन्माननीय विधानसभा सदस्य / विधान परिषद सदस्य.
२७. ऊर्जा विभागातील सर्व कार्यासने.
२८. निवड नस्ती (ऊर्जा - ७) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२.